

Sygn. akt II Ca 723/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Grażyna Kobus

Sędziowie: SO Jerzy Dydo

SO Alicja Chrzan

Protokolant: Violetta Drohomirecka

po rozpoznaniu w dniu 14 listopada 2013 r. w Świdnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa **J. J.**

przeciwko (...) **z siedzibą w W.**

o zapłatę 50.000 zł

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Wałbrzychu

z dnia 18 czerwca 2013 r., sygn. akt VIII C 645/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki 1.200 zł kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn.akt II Ca 723/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18.06.2013r Sąd Rejonowy w Wałbrzychu VIII Wydział Cywilny zasądził od strony pozwanej (...)w W.na rzecz powódki J. J.40.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 18.06.2013r oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Ponadto obciążył stronę pozwaną częścią kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 listopada 2010 r. na trasie K.- M.powódka uległa wypadkowi komunikacyjnemu. Kierowca pojazdu marki R.podjął manewr wyprzedzenia, skutkiem czego jadący z naprzeciwka pojazd osobowy marki V. (...)o nr rej. (...), aby uniknąć zderzenia czołowego zjechał na pobocze, stracił panowanie nad pojazdem i uderzył w inny jadący samochód osobowy marki O. (...), który został odrzucony i uderzył w jadący samochód ciężarowy marki V.. Powódka J. J.była pasażerem pojazdu marki V. (...), zaś jego posiadacz M. J.w dacie zdarzenia miał zawartą ważną umowę ubezpieczenia

OC w Towarzystwie (...) S.A.z siedzibą w W.. Kierowca pojazdu marki R.a zarazem sprawca zdarzenia nie został wykryty, co skutkowało umorzeniem postępowania w sprawie dochodzenia o czyn z art.177 § 1 kk w zw. z art. 178 § 1 kk.

Bezpośrednio po wypadku powódka została przewieziona do (...)w Ś.na Oddział Ratunkowy, gdzie rozpoznano u niej obrażenia ciała w postaci: wstrząśnienia mózgu, skręcenia i naderwania odcinka szyjnego kręgosłupa oraz złamania nasady dalszej kości ramiennej. Następnie w okresie od dnia 24.11.2010 r. do dnia 29.11.2010r, przebywała na Oddziale Chirurgii Urazowo Ortopedycznej, gdzie została poddana szczegółowym badaniom, w następstwie których potwierdzono u niej: wieloodłamowe załamanie trzonu kości ramiennej prawej w 1/2 z przemieszczeniem odłamów, wstrząśnienie mózgu, złamanie górnej kości łonowej prawej oraz stłuczenie klatki piersiowej. Zastosowano wobec niej leczenie operacyjne w postaci otwartej repozycji i stabilizacji płytą przykostną. Płyty te produkowane są z certyfikowanego materiału, zgodnie ze sprawdzonymi systemami jakości, który nie zawiera niklu,

W okresie od dnia 22.05.2011 r. do dnia 25.05.2011 r. powódka ponownie była hospitalizowana na w/w Oddziale z powodu braku zrostu po złamaniu stawu rzekomego a także destabilizacji złamania. Usunięto jej śruby z kości ramieniowej prawej oraz wykonano przeszczepy kości gąbczastej z talerza kości biodrowej lewej w okolicę szpary złamania trzonu kości ramieniowej prawej. Zastosowano także opatrunek gipsowy ramienny. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 9 czerwca 2011 r. powódce przyznano uprawnienia do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 5 miesięcy od daty wyczerpania zasiłku chorobowego. W dniu 24 sierpnia 2011 r. zostało wydane zlecenie na zaopatrzenie w wyroby medyczne z uwagi na konieczność zastosowania ortezy w miejscu załamania. Decyzją z dnia 26.10.2011 r. ponownie ustalono powódce prawo do dalszego świadczenia rehabilitacyjnego.

Powódka ma obecnie miała 41 lat, a skutki wypadku odczuwa do chwili obecnej. Skarży się na bóle pleców po pokonaniu większego dystansu, odczuwa również ból ramienia i łokcia prawego. Z zawodu jest operatorem przetwórstwa mięsnego. Po wypadku nie może pracować w wyuczonym zawodzie. Przed wypadkiem uczęszczała na kurs prawa jazdy, którego nie zakończyła. Zatrudniona była w supermarkecie na stanowisku sprzedawcy przez okres 5 lat. Miała plany związane z podjęciem zatrudnienia za granicą, co skutkowało rezygnacją z dotychczasowego zatrudnienia. Zamierzała wyjechać ze swoją rodziną.

Po wypadku powódka pracy już nie podjęła. Obecnie ma trudności z wykonywaniem samodzielnych prac. Na co dzień korzysta ze wsparcia męża, który pomaga jej w prostych czynnościach, tj, ubieranie, gotowanie, robienie zakupów. Przed wypadkiem była osobą aktywną, choć bez szczególnych zainteresowań. Sporty uprawiała jedynie rekreacyjnie. Obecnie leczy się neurologicznie. Zażywa również leki przeciwbólowe. Oczekuje na konsultację psychiatryczną, gdyż jej stan psychiczny nie jest dobry. Posiada złe wspomnienia z wypadku, odczuwa lęk przed jazdą samochodem poza miastem.

Powódka obecnie pozostaje bez zatrudnienia, a źródłem jej utrzymania jest renta w kwocie 560 zł netto miesięcznie. Mąż powódki również pozostaje bez pracy, której poszukuje, lecz dotychczas bezskutecznie. Zarejestrowany jest w Urzędzie Pracy jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Powódka na utrzymaniu ma syna. Razem z mężem oraz dzieckiem zajmują mieszkanie komunalne i ponosi kwotę 290 zł tytułem opłat za czynsz i energię. Korzysta również ze wsparcia opieki społecznej i otrzymuje zasiłek celowy w kwocie 200 zł miesięcznie,

Na skutek zdarzenia z dnia 24 listopada 2010 r, powódka doznała urazu głowy ze wstrząśnieniem mózgu i utratą przytomności, wieloodłamowego złamania trzonu kości ramieniowej prawej, złamania górnej gałęzi kości łonowej prawej, skręcenia kręgosłupa szyjnego i stłuczenia klatki piersiowej. Doznane urazy do chwili obecnej istotnie upośledzają sprawność zdrowia fizycznego powódki.

W obecnym stanie zdrowia powódki trwały uszczerbek na jej zdrowiu w aspekcie ortopedycznym wynosi 5 %. Ponieważ leczenie powódki nie zostało zakończone, nie można ustalić ostatecznych trwałych następstw po złamaniu. Możliwa jest jedynie jego ocena w aspekcie uszczerbku długotrwałego, który wynosi 30 %, Obecnie nie można jednoznacznie ustalić rokowania co do całkowitego wyleczenia powódki, gdyż leczenie wszystkich następstw urazów nie jest zakończone. Na podstawie badań radiologicznych z lipca 2012 r. nie sposób również stwierdzić, że złamanie trzonu kości ramieniowej uległo wygojeniu. Nie nastąpił bowiem odpowiedni zrost złamania. Powódka aktualnie

pozostaje pod kontrolą ortopedy. Po zakończeniu leczenia złamania kości ramieniowej prawej, sprawność zdrowia fizycznego powódki winna ulec poprawie. Trwały uszczerbek w wysokości 5 % został ustalony po załamaniu miednicy. Ponieważ następstwa złamania nie są znacznie, uszczerbek ten określić można jako trwały. Powódka nie doznała natomiast uszczerbku po skręceniu kręgosłupa szyjnego, urazie głowy, stłuczeniu klatki piersiowej, gdyż nie zaszły uszkodzenia strukturalne. Odnośnie zaś rokowań powódki na przyszłość, nie można obecnie ich przewidzieć, bowiem zależą one od wygojenia złamania, dalszego leczenia rehabilitacyjnego, a więc po zakończeniu procesu leczenia,

U powódki nie stwierdzono psychiatrycznych ani neurologicznych następstw wypadku z dnia 24.11.2010 r.

W dniu 18 marca 2011 r. powódka zgłosiła szkodę w Towarzystwie (...) z siedzibą w W., które decyzją z dnia 22 sierpnia 2011 r, wypłaciło jej świadczenie w łącznej wysokości 18.365,89 zł, w tym zadośćuczynienie w kwocie 15.000 zł , zwrot utraconego dochodu w kwocie 845,89 zł oraz zwrot kosztów opieki osób trzecich w wysokości 2.520 zł.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że legitymacja procesowa bierna strony pozwanej w przedmiotowej sprawie wynika z art.98 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 22.05.2013r o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i (...), zgodnie z którym poszkodowany jest uprawniony do otrzymania pełnego wyrównania ze środków Funduszu za szkodę na osobie – w granicach odpowiedzialności gwarancyjnej zakładu Ubezpieczeń, jeżeli niemożliwe okazało się ustalenie tożsamości posiadacza pojazdu lub kierującego nim. Skoro sprawca wypadku z dnia 24.11.2010r nie został ustalony, odpowiedzialność odszkodowawczą ponosi (...).

Podstawą prawną roszczenia powódki w zakresie zadośćuczynienia stanowią przepisy art.445 § 1 kc w związku z art.444 kc i art.436 kc w związku z art.435 kc.

Oceniając zasadność powództwa w zakresie ustalenia należnego powódce zadośćuczynienia w wysokości wyższej niż przyznanej przez ubezpieczyciela, Sąd Rejonowy miał na uwadze jego kompensacyjny charakter, rozmiar doznanego przez powódkę cierpienia, czas ich trwania, intensywność, trwałość i nieodwracalny ich charakter. W ocenie Sądu Rejonowego wszystkie dolegliwości fizyczne i psychiczne powódki związane z wypadkiem, a następnie długotrwałym, uciążliwym Leczeniem i rehabilitacją, w tym 35% uszczerbkiem na zdrowiu wpłynęły niewątpliwie na jej zdrowie i życie oraz na codzienne funkcjonowanie. W tej sytuacji Sąd Rejonowy uznał, że w przypadku powódki odpowiednim zadośćuczynieniem będzie kwota 40.000 zł. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art..481 § 1 kc przyjmując ich wymagalność od daty wyrokowania. O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art.100 kpc stosownie je rozdzielając.

Od wyroku Sądu pierwszej instancji apelację wniosła strona pozwana zaskarżając wyrok w całości i zarzucając:

1) naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie w szczególności art. 436 §1 w związku z art. 435 § 1 kc, oraz art. 98 ust.1 pkt 1 ustawy z 22 maja 2003r o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i (...)(Dz.U. Nr 124 poz 1152 ze zm.) poprzez przyjęcie , że posiadacz pojazdu marki V. (...nr rej,(...)M. J.nie ponosi odpowiedzialności za szkodę na J. J.w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 24.11.2010r. oraz, że za ten wypadek odpowiedzialność (...).

2) naruszenie prawa procesowego art. 233 §1 kpc:

-tj. nierozważenie przez sąd zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez nierozpoznanie i pominięcie wniosku dowodowego pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych na okoliczność przyczyn wypadku komunikacyjnego z dnia 24.11.2010r,naruszenia przepisów ruchu drogowego przez kierującego samochodem V. (...)M. J.i odpowiedzialności poszczególnych uczestników tego wypadku komunikacyjnego, w tym przyczynienia się M. J.do wypadku.

- braku oceny wiarygodności dowodów przedstawionych przez powódkę poprzez nie odniesienie się przez Sąd w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do wyjaśnień powódki i zeznań świadka M. J. (do protokołu sądu z dnia 21.06.2013r.) co do stanu faktycznego zdarzenia odmiennego niż podany w pozwie - i związana z tym sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału.

Wskazując na powyższe pozwany wniósł:

- o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości, względnie o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, a ponadto zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego (...) kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest bezzasadna.

Nietrafny jest zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art.233 § 1 kpc w zakresie nierozważenia przez Sąd zebranego materiału dowodowego i pominięcie wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych na okoliczność ustalenia przyczyn wypadku z dnia 24.11.2010r i odpowiedzialności za tenże wypadek kierującego samochodem V V. (...)M. J.. Przede wszystkim należy zauważyć, że nie przeprowadzenie przez Sąd wniosku dowodowego zgłoszonego przez stronę i nie wydanie w tym przedmiocie postanowienia dowodowego może być oceniane jako naruszenie przepisu art.217 kpc i art. 236 kpc, a nie art.233 § 1 kpc.

W apelacji skarżący nie wskazał na naruszenie wyżej powołanych przepisów. Sąd drugiej instancji rozpoznaje apelację w granicach zarzutów apelacji z wyjątkiem nieważności postępowania i naruszenia prawa materialnego (art.378 § 1 kpc). Strona pozwana nie skorzystała przy tym z możliwości zwrócenia Sądowi uwagi na uchybienie procesowe stosownie do art.162 kpc utraciła zatem możliwość powoływania tego uchybienia jako zarzutu apelacyjnego. Pomijając nawet ograniczenia formalne w zakresie możliwości zgłoszenia zarzutu nie przeprowadzenia przez Sąd Rejonowy dowodu z opinii biegłego, Sąd Okręgowy stwierdza, że dowód taki w postępowaniu sądowym był zbyt cenny. Wbrew twierdzeniom strony pozwanej przebieg zdarzenia i okoliczności wypadku z dnia 24.11.2010r zostały wyjaśnione. W sprawie toczyło się przecież postępowanie przygotowawcze, w którym ewentualna odpowiedzialność kierującego samochodem V. (...)M. J. nie była brana pod uwagę. W postanowieniu umarzającym postępowanie ze względu na niewykrycie sprawcy wypadku jest jednoznaczny opis okoliczności wypadku. Nie ma również sprzeczności w tym przedmiocie między zeznaniami powódki i świadka M. J.. Sens tych zeznań jest jednoznaczny, kierujący samochodem V. (...)zjechał na lewy pas jezdni aby uniknąć czołowego zdarzenia z nieprawidłowo wyprzedzającym inny pojazd kierowcą samochodu R.. Gdyby M. J. był sprawcą wypadku, albo w jakikolwiek sposób się do niego przyczynił miałby postawione zarzuty w postępowaniu przygotowawczym. Próba ustalenia innego przebiegu zdarzenia w postępowaniu sądowym – cywilnym przez przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego nie była zatem potrzebna.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił podstawę faktyczną rozstrzygnięcia również w zakresie okoliczności wypadku, a podniesione w apelacji zarzuty w niczym tych ustaleń nie podważają.

Nietrafne są również zarzuty apelacji naruszenia prawa materialnego. Wprawdzie skarżący ma rację, że zgodnie z art. 436 § 1 kc samoistny posiadacz samochodu lub kierujący tym samochodem odpowiada za szkodę wobec pasażera na zasadzie ryzyka, a nie winy, ale wykładni przepisu art.436 § 1 kc należy dokonywać łącznie z art.435 § 1 kpc. Podobnie jak w przypadku prowadzącego na własny rachunek przedsiębiorstwo, wprawianie w ruch za pomocą sił przyrody, samoistny posiadacz samochodu lub jego kierowca jest zwolniony z odpowiedzialności odszkodowawczej ponoszonej na zasadzie ryzyka wobec pasażera, jeżeli szkoda nastąpiła na skutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności. Osobą trzecią jest natomiast inny użytkownik drogi. Skoro sprawcą wypadku z dnia 24.11.2010r był kierujący samochodem R.– osoba trzecia, która

ponosi wyłączną winę za szkodę, M. J. jest zwolniony z odpowiedzialności. W konsekwencji odpowiedzialności za szkodę nie ponosi również ubezpieczyciel M. J., ponieważ zakres odpowiedzialności ubezpieczonego wobec osoby trzeciej wyznacza co do zasady zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej. Jeżeli niemożliwe okazało się ustalenie tożsamości sprawcy wypadku odpowiedzialność odszkodowawczą ponosi (...)powołany właśnie w tym celu.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdza, że Sąd pierwszej instancji nie naruszył przepisu art.98 ust.1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych /.../ ani też przepisu art. 436 § 1 kc w związku z art.435 § 1 kc.

Z powyższych względów na podstawie art. 385 kpc apelacja jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu. O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art.98 kpc i § 6 pkt 5 oraz § 13 ust.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie /.../